

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ محمد صالح المنجد حفظه الله تعالى

موضوع:

احکام؛ جهاد، دفاع و هجرت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پرسش

نویسنده: مهدی

تاریخ: ۱۳۹۵/۹/۲۸

آیا زن در صورت اجازه پدر یا همسر می‌تواند در جهاد شرکت کند و شرکت در جهاد برای او ثواب دارد؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۵

جهاد در راه خداوند بر همه‌ی مسلمانان واجب است؛ چراکه خداوند همه‌ی آنان را مخاطب ساخته و فرموده است: **﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾**^۱؛ «ای کسانی که ایمان آوردید! از خداوند بترسید و به سویش وسیله بجوید و در راهش جهاد کنید باشد که کامیاب شوید»، ولی بر هر صنفی از آنان به اندازه‌ی توان و امکاناتش؛ چراکه خداوند فرموده است: **﴿ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ﴾**^۲؛ «خداوند کسی را جز به اندازه‌ی توانش تکلیف نمی‌کند» و فرموده است: **﴿ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا ﴾**^۳؛ «خداوند کسی را جز به اندازه‌ی چیزی که به او داده است تکلیف نمی‌کند» و توان و امکانات زنان نوعاً مناسب جهاد در راه خداوند از طریق جنگ مسلحانه نیست و از این رو، جهاد در راه او از طرق دیگری متناسب با توان و امکانات‌شان بر آنان واجب است، مانند جهاد در راه او با اموال‌شان؛ چنانکه فرموده است: **﴿ وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ﴾**^۴؛ «و با اموال و جان‌هاتان در راه خداوند جهاد کنید»، یا از طریق تداوی و تدارک برای مردانی که در راه او از طریق جنگ مسلحانه جهاد می‌کنند؛ چنانکه روایاتی رسیده است که زنان مسلمان در جهاد،

۱. المائدة / ۳۵

۲. البقرة / ۲۸۶

۳. الطلاق / ۷

۴. التوبة / ۴۱

با رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم همراهی می کردند و به کارهایی مانند مداوی مجروحان می پرداختند^۱.

آری، این مقدار از جهاد نیز - با توجّه به «وجوب کفایی» آن - در صورتی که متوقّف بر آنان نباشد، تنها با اذن پدران یا شوهرانشان جایز است؛ زیرا اطاعت از پدران یا شوهرانشان به حکم **«الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ»**^۲ بر آنان واجب و این مقدار از جهاد در صورتی که متوقّف بر آنان نباشد، برایشان مستحبّ است و واجب بر مستحبّ تقدّم عقلی دارد؛ مگر آنکه این مقدار از جهاد متوقّف بر آنان باشد، به این معنا که شماری کافی از غیر آنان برای آن وجود نداشته باشند که در این صورت، بر آنان واجب محسوب می شود، اگرچه پدران یا شوهرانشان به آنان اذن ندهند؛ چراکه به هنگام تزامم دو واجب با یکدیگر، واجب مهم تر بر واجب مهم تقدّم عقلی دارد و جهاد در راه خداوند در چنین صورتی، واجب مهم تر است. البته جهاد در راه خداوند - چنانکه بارها تبیین شده -، به معنای جهاد در راه تحقّق یا حفظ حاکمیت اوست که در تحقّق یا حفظ حاکمیت خلیفه‌ی او مهدی مصداق می یابد، نه در تحقّق یا حفظ حاکمیت دیگران، اگرچه بسیار عالم و صالح باشند و با این وصف، کسانی که در راه تحقّق یا حفظ حاکمیت دیگران جهاد می کنند، مجاهدان در راه خداوند نیستند، بلکه مجاهدان در راه طاغوت اند، اگرچه «الله اکبر» گویان و طالبان شهادت باشند و نماز شب و روزه‌ی روزشان ترک نشود.

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصورهاشمی خراسانی
 دفتر مجتبیان با همکاری پرنسپالها

۱. نگاه کنید به: مسند الشافعی، ص ۲۰۷؛ مصنف عبد الرزاق، ج ۵، ص ۲۹۸؛ مسند أحمد، ج ۱، ص ۲۲۴؛ سنن أبي داود، ج ۱، ص ۶۲۰؛ سنن الترمذی، ج ۳، ص ۵۷؛ الکافی للکلینی، ج ۵، ص ۴۵؛ السنن الكبرى للبيهقي، ج ۹، ص ۲۲؛ تهذيب الأحكام للطوسي، ج ۶، ص ۱۴۸.
 ۲. النساء/ ۳۴